

Sygn. XXV C 1137/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Michał Jakubowski
Protokolant:	sekr. sądowy Aleksandra Mamrot

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2017 r. w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa M. S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

orzeka

1. Powództwo oddala.
2. Odstępuje od obciążania powódki kosztami procesu.

Sygn. akt. XXV C 1137/16

UZASADNIENIE

Powódka M. S. wniosła pozew przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego - w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 08 września 2015 r. o nr (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie z dnia 08 października 2015 r. sygn. akt II Co 2166/15 - w oparciu o który pozwany wszczął przeciwko powódce postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie A. L., sygn. akt (...). Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu podniosła zarzut braku wymagalności roszczenia objętego bankowym tytułem egzekucyjnym, jak również zaprzeczyła istnieniu zdarzeń, które mogły spowodować wymagalność objętego przedmiotowym tytułem roszczenia. Przede wszystkim argumentowała, że jej oświadczenie o poddaniu się egzekucji – złożone przy umowie kredytu - było wadliwe, gdyż określało jedynie kwotę do wysokości której dłużnik poddawał się egzekucji, a nie kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Nadto wskazywała, że wzór podobnego oświadczenia, został uznany za klauzulę abuzywną (wpisaną do rejestru klauzul niedozwolonych pod numerem 2908) przez Sąd Apelacyjny

w W. w sprawie o sygn. akt VI ACa 185/10. W tych okolicznościach, zdaniem powódki, powyższe oświadczenie nie mogło stanowić podstawy do nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Podniosła również, że kopia ostatecznego wezwania do zapłaty nie może być traktowana obecnie jako dowód wypowiedzenia przez bank umowy kredytu, gdyż za dokument taki nie może być uznane pismo w postaci ostatecznego wezwania do

zapłaty z jednoczesnym zastrzeżeniem wypowiedzenia umowy. W przedstawionym wypowiedzeniu bank – zdaniem powódki - wzywa jedynie do uregulowania zaległości w spłacie. Tym samym umowa nie została nigdy prawidłowo wypowiedziana. Strona powodowa zwróciła również uwagę, że wymieniona w ostatecznym wezwaniu do zapłaty z dnia 08 kwietnia 2014 r. kwota przedstawiona jest w walucie CHF, natomiast kwoty wymienione w bankowym tytule egzekucyjnym pozwany podał w walucie PLN i nie przedstawił w jaki sposób i według jakiego kursu przeliczył te kwoty, co nie pozwala stwierdzić, czy kwota przedstawiona w bankowym tytule egzekucyjnym była w całości wymagalna. Powódka zarzuciła również brak umocowania osoby podpisującej ostateczne wezwanie do zapłaty, w szczególności podkreśliła, że pozwany bank nie przedstawił stosownego pełnomocnictwa w tej kwestii. Idąc dalej, zauważyła, że skoro pismo zawierające „ostateczne wezwanie do zapłaty” nie może być w niniejszej sprawie traktowane jako skuteczne wypowiedzenie umowy kredytu, to pozwany tym samym nie przedstawił dowodu na okoliczność rozpoczęcia biegu trzyletniego terminu – o którym mowa w oświadczeniu o poddaniu się egzekucji - uprawniającego do wystąpienia przez pozwanego z wnioskiem do sądu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Przedmiotowy tytuł – zdaniem powódki - został wydany z naruszeniem art. 96 i art. 97 Prawa Bankowego. Strona powodowa podkreśliła również, że skoro wyciągi z ksiąg bankowych stanowią dokumenty prywatne, to wobec zaprzeczenia przez powódkę prawdziwości danych przedstawionych w wyciągu, pozwany winien wykazać przed Sądem powstanie, wysokość i wymagalność ciężącego na powódce zobowiązania. Idąc dalej, powódka podniosła, że postanowienia umowy bankowej łączącej ją z pozwanym, dotyczące opłat za objęcie powódki ubezpieczeniem, w istocie stanowią ukryte koszty będące zyskiem banku – pozwany nie wykazał bowiem, jaka część sum pobranych od powódki z tytułu ubezpieczenia, faktycznie została przekazana ubezpieczycielowi, zaś same warunki umowy ubezpieczenia nie zostały indywidualnie uzgodnione z powódką. W tych okolicznościach postanowienia te należy uznać za niedozwolone w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. Powódka zarzuciła również nieważność samej umowy bankowej, gdyż z dokumentów powołanych przez pozwanego jako dowody, nie wynika, aby osoby podpisujące umowę kredytu, były uprawnione do działania w imieniu pozwanego. Z przedstawionej umowy wynika natomiast, iż bank miał być łącznie reprezentowany przez K. Ż. i P. W., podczas gdy pozwany nie załączył pełnomocnictw tych osób. Powódka zakwestionowała umocowanie wymienionych osób do działania w imieniu banku. (pozew, k. 4-13).

Pozwany w odpowiedzi na pozew zakwestionował zarzuty podnoszone w pozwie i wnosił o oddalenie powództwa w całości jako nieudowodnione i nieuzasadnione oraz zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany wskazał m.in., że wystawiając bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 08 września 2015 r. oparł jego treść na księgach rachunkowych (...) S.A., w których na w/w dzień istniało zadłużenie powódki na kwotę 352.187 zł. Wskazana kwota została uprzednio pomniejszona

o wszelkie wpłaty dokonane przez powódkę, które zostały zarachowane przez bank na poczet spłaty kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 19 września 2006 roku. Pozwany wyjaśnił również, że kredyt hipoteczny udzielony powódce był waloryzowany kursem CHF, jednak zgodnie z treścią § 15 pkt 4 umowy kredytu, wystawiając BTE pozwany dokonał przeliczenia wierzytelności na złote polskie po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) SA, w wyniku czego zobowiązanie powódki wyrażone zostało w złotych polskich i wyniosło 352.187 zł. Strona pozwana podkreśliła również, że w niniejszym postępowaniu, to na powódce spoczywa ciężar udowodnienia, iż zobowiązanie z tytułu umowy kredytu objęte bankowym tytułem egzekucyjnym nie istnieje. W przeciwnym wypadku nie będzie możliwe pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, a tym samym żądanie pozwu będzie podlegało oddaleniu. Nadto pozwany zwrócił uwagę, że powódka sama wnioskuje o udzielenie jej kredytu waloryzowanego kursem CHF, jak również złożyła oświadczenie o świadomym wyborze oferty kredytu waloryzowanego kursem CHF i świadomości ryzyka związanego z kredytem waloryzowanym kursem waluty obcej. Pozwany podkreślił również, że powódka opóźniła się w spłacie kredytu, a następnie w ogóle zaprzestała regulować swoje wymagalne zobowiązania, co skutkowało wysłaniem do niej ostatecznego wezwania do zapłaty datowanego na 18 kwietnia 2014 r., mocą którego, z uwagi na bezskuteczny upływ terminu do zapłaty, umowa kredytu została wypowiedziana. Ponadto, bank przed wystawieniem BTE wezwał powódkę raz jeszcze do zapłaty, dając jej możliwość dobrowolnej spłaty należności, jednak pismo z dnia 06 lipca 2015 r. adresowane do powódki pozostało bez odpowiedzi. Idąc dalej, pozwany w odniesieniu

do zarzutów pozwu wskazał, że wbrew twierdzeniom powódki, oświadczenie zawarte w § 23 umowy kredytu - o poddaniu się egzekucji - jest prawidłowe, bowiem wskazuje kwotę, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, jak również termin, do którego bank może wystąpić o nadanie tytułowi klauzuli wykonalności. Co prawda, w treści oświadczenia nie zostało użyte słowo „zadłużenie”, jednakże – zdaniem pozwanego - nie powinien budzić wątpliwości fakt, iż wskazana w § 4 ust. 1 umowy kwota dotyczy zadłużenia, bowiem obejmuje kwotę długu, odsetek i pozostałych kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw (...). Powyższe oświadczenie wskazuje także termin, do którego bank może wystąpić z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności, a mianowicie najpóźniej w terminie trzech lat od dnia rozwiązania umowy. Termin ten został przez bank dotrzymany. W odniesieniu do zarzutu pozwu, iż wypowiedzenie umowy było wadliwe i niewiążące, pozwany wskazał, że powódka co najmniej od 2012 r. zaprzestała wywiązywać się z umowy kredytu, co dawało podstawę do jej wypowiedzenia. Podkreślił również, że od chwili wypowiedzenia umowy, tj. od kwietnia 2014 r. do chwili obecnej, powódka nie wpłaciła na poczet umowy żadnej kwoty. Pozwany zauważył również, że żaden przepis prawa nie zabrania, by w jednym piśmie zawrzeć wezwanie do zapłaty i oświadczenie o wypowiedzeniu umowy w formie warunkowej. W tych okolicznościach, zdaniem strony pozwanej, powództwo winno być oddalone (odpowiedź na pozew, k. 34-38).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 21 sierpnia 2006 r. powódka M. S. wraz z mężem E. S. podpisali wniosek o udzielenie kredytu w kwocie 250.000 zł waloryzowanego kursem CHF (frank szwajcarski) na zakup lokalu mieszkalnego (wniosek, k. 69-71). Przy wniosku złożyli pisemne oświadczenie, że pracownik (...) Bank S.A. przedstawił im w pierwszej kolejności ofertę kredytu/pożyczki hipotecznej w polskim złotym. Po zapoznaniu się z tą ofertą zdecydowali, iż dokonują wyboru oferty kredytu/pożyczki hipotecznej denominowanej w walucie obcej mając pełną świadomość ryzyka związanego z tym produktem, a w szczególności tego, że niekorzystna zmiana kursu waluty spowoduje wzrost comiesięcznych rat spłaty kredytu/pożyczki hipotecznej oraz wzrost całego zadłużenia. Ponadto oświadczyli, że zostali poinformowani przez pracownika (...) Banku S.A. o jednoczesnym ponoszeniu ryzyka zmiany stopy procentowej polegającym na tym, że w wyniku niekorzystnej zmiany stopy procentowej może ulec zwiększeniu comiesięczna rata spłaty kredytu/pożyczki oraz wartość całego zaciągniętego zobowiązania. Oświadczyli, że są świadomi ponoszenia obu rodzajów ryzyka, związanych z wybranym produktem kredytowym. Nadto oświadczyli, że pracownik (...) Banku S.A. poinformował ich o kosztach obsługi kredytu w wypadku niekorzystnej zmiany kursu walutowego oraz zmiany stopy procentowej, tj. o możliwości wzrostu raty kapitałowo-odsetkowej (dowód: oświadczenie dla kredytów i pożyczek hipotecznych, k. 61).

W dniu 19 września 2006 r. powódka wraz z mężem E. S. zawarli z (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w W., zwanym (...) (obecna firma pozwanego: (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.) umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF (frank szwajcarski). Kwota kredytu 250.000 zł - wyrażona w walucie waloryzacji, według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku SA wynosiła 101.659,07 CHF. Okres kredytowania strony umowy określili na 360 miesięcy, tj. od dnia 19 września 2006 r. do 15 października 2036 r. Termin spłaty poszczególnych rat ustalono na 15 dzień każdego miesiąca. Kredyt ubezpieczony został w T.U. (...) S.A. i (...) .U. S.A. – w okresie ubezpieczenia, jego oprocentowanie w stosunku rocznym wynosiło 3,75%, natomiast po zakończeniu okresu ubezpieczenia 2,75%. Oprocentowanie dla należności przeterminowanych w stosunku rocznym w dniu zawarcia umowy: 5,20%. Zgodnie z § 15 ust. 1 umowy kredytu, w wypadku naruszenia przez Kredytobiorcę warunków Umowy a w szczególności w przypadku, gdy w terminie określonym w Umowie nie dokona spłaty raty kapitałowo-odsetkowej lub części raty kapitałowo odsetkowej lub w umówionym terminie nie dokona spłaty należnych MultiBankowi prowizji, opłat i innych należności, (...) podejmuje działania upominawcze z wypowiedzeniem Umowy włącznie. (...) mógł wypowiedzieć Umowę, również w przypadku: złożenia fałszywych dokumentów, oświadczeń lub danych stanowiących podstawę udzielenia Kredytu; zagrożenia terminowej spłaty Kredytu z powodu złego stanu majątkowego Kredytobiorcy; znacznego obniżenia realnej wartości złożonego zabezpieczenia o ile Kredytobiorca nie ustanowi dodatkowego zabezpieczenia Kredytu, zbycia przez Kredytobiorcę nieruchomości/ograniczonego prawa rzeczowego, o której mowa w § 2, naruszenia przez Kredytobiorcę innych warunków i obowiązków określonych w Umowie. Okres wypowiedzenia Umowy wynosił 30

dni i liczony był od dnia doręczenia wypowiedzenia Kredytobiorcy, przy czym za datę doręczenia wypowiedzenia uważa się również datę powtórnego awizowania przesyłki poleconej, wysłanej pod ostatni znany MultiBankowi adres Kredytobiorcy. Następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia wszelkie zobowiązania wynikające z Umowy stawały się wymagalne i Kredytobiorca zobowiązany był do niezwłocznej spłaty wszystkich wymagalnych należności. W przypadku braku spłaty (...) mógł przystąpić do dochodzenia swych wierzytelności z prawnych zabezpieczeń Kredytu oraz całego majątku Kredytobiorcy. Wypowiedzenie Umowy nie ograniczało (...) w wykonywaniu innych uprawnień z niej wynikających (§ 15 ust. 1-6 umowy kredytu). Zgodnie z § 21 ust. 1 pkt 2 umowy kredytu, ulegała rozwiązaniu z chwilą upływu terminu wypowiedzenia umowy.

W myśl § 23 ust. 1 umowy kredytu, Kredytobiorca oświadczył, że w zakresie roszczeń (...) wynikających z Umowy dobrowolnie poddaje się egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego do wysokości określonej w § 4 ust. 1 (500.000 zł) obejmującej kwotę długu wraz z odsetkami oraz koszty sądowe i wszelkie inne koszty i wydatki niezbędne do celowego dochodzenia praw (...). Zgodnie z § 23 ust. 2 umowy, (...) będzie uprawniony na podstawie art. 97 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawa bankowego do wystąpienia o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, najpóźniej w terminie trzech lat od dnia rozwiązania Umowy.

Kredytobiorca został dokładnie zapoznany z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptował. Kredytobiorca był świadomy, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi Kredytu. Kredytobiorca oświadczył, że został dokładnie zapoznany z kryteriami zmiany stóp procentowych kredytów obowiązującymi w (...) oraz zasadami modyfikacji oprocentowania Kredytu i w pełni je akceptował (§ 30 umowy kredytu).

(dowód: umowa kredytu hipotecznego z dnia 19 września 2006 r., k. 23-27; aneksy z dnia 12 października 2011 r. i 02 grudnia 2009 r. do umowy kredytu – k. 28 i 29, akta o sygn. II Co 2166/15).

Kredyt uruchomiony został w dniu 28 września 2006 r., a jego wypłata nastąpiła w 6 transzach (dowód: rozliczenie umowy kredytu, k. 62-65 verte). Środki z kredytu przeznaczone zostały na finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia od dewelopera lokalu mieszkalnego nr (...) oraz udziału w wysokości 1/108 części we współwłasności lokalu mieszkalnego – garażu podziemnego wraz z prawem do wyłącznego korzystania z miejsca postojowego nr (...), położonych w W. przy ul. (...) (dowód: aneks z dnia 02 grudnia 2009 r. do umowy kredytu hipotecznego, k. 29 akt o sygn. II Co 2166/15).

Powódka w okresie obowiązywania ww. umowy kredytu, co najmniej od 2012 roku miała problemy ze spłatą wymagalnych rat, a ostatecznie zaprzestała ich spłaty. (dowód: rozliczenie umowy kredytu, k. 62-65 verte; okoliczności niesporne).

Pismem z dnia 18 kwietnia 2014 r. pozwany ostatecznie wezwał powódkę do spłaty zaległych zobowiązań, w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Bank wskazał przy tym, że wymagalne należności na dzień sporządzenia wezwania do zapłaty wynoszą 1270,95 CHF i obejmują: kapitał (778,39 CHF) i odsetki od kapitału (492,56 CHF). Poinformował też powódkę, że zgodnie z postanowieniami umowy, niespłacona w ustalonym terminie kwota zadłużenia, oprocentowana jest według zmiennej stopy procentowej dla zadłużenia przeterminowanego, która aktualnie wynosi 8,51%. W piśmie zaznaczono, że w przypadku braku spłaty w określonym w wezwaniu terminie, pismo należy traktować jako wypowiedzenie umowy przez Bank, zaś okres wypowiedzenia wynosi 30 dni i jest liczony od następnego dnia po upływie wymienionego w piśmie 7-dniowego terminu. W piśmie wskazano także, że wypowiedzenie umowy oznaczać będzie postawienie całkowitej kwoty zobowiązania, łącznie z należnymi odsetkami i opłatami, w stan natychmiastowej wymagalności, zaś całkowita kwota zobowiązania na dzień sporządzenia wezwania, wynosi: 94.711,77 CHF. Z treści wezwania wynika także, że jedyną możliwością wstrzymania powyższej procedury jest wpłata kwoty wymagalnej w wysokości 1270,95 CHF oraz dokonywanie następnych płatności w wysokości oraz terminach podanych w umowie. Poinformowano powódkę, że po upływie w/

w okresie wypowiedzenia, bank uprawniony będzie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego w trybie art. 96 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku- Prawo bankowe (Dz.U. nr 140 poz. 939) oraz podjęcia wszelkich działań zmierzających do odzyskania należności banku. Zgodnie z treścią pisma, powódka dopuściła się zwłoki powyżej 60 dni w spełnieniu świadczenia wynikającego z wyżej wymienionej umowy kredytu.

(dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 18 kwietnia 2014 r., k. 34 akt o sygn. II Co 2166/15).

Pismem z dnia 06 lipca 2015 r. pozwany wystosował do powódki przedsądowe wezwanie do zapłaty, w którym wezwał powódkę do spłaty wymagalnych należności, które na dzień sporządzenia wezwania wyniosły 88.574,53 CHF i składały się na nie: należność główna - kapitał (85.790,06 CHF) i odsetki umowne (2.784,47 CHF). Bank wyznaczył powódce 7-dniowy termin na spłatę powyższych zobowiązań, pod rygorem skierowania sprawy do sądu i następnie na drogę postępowania egzekucyjnego.

(dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 74).

W dniu 08 września 2015 r. - na podstawie ksiąg bankowych (...) S.A. z siedzibą w W. - pozwany wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, którym stwierdził, że powódka i jej mąż E. S. są dłużnikami solidarnymi banku, z tytułu umowy nr (...) z dnia 19 września 2006 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...), waloryzowanej kursem CHF. Wysokość zobowiązania dłużników solidarnych wymagalnego na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wyniosła 352.186,61 zł i obejmowała: 338.733,47 zł tytułem kapitału, 9.666,66 zł tytułem odsetek umownych naliczonych od kwoty kapitału za okres od 18 października 2013 r. do 08 września 2015 r. wg. stopy procentowej w wysokości 1.64% w skali roku, 3.786,48 zł tytułem odsetek umownych karnych naliczonych za okres od 16 listopada 2013 r. do 08 września 2015 r. od zadłużenia przeterminowanego wg. stopy procentowej w wysokości 4.14% w skali roku.

W treści BTE stwierdzono, że roszczenia banku wynikające z powyższych zobowiązań dłużników solidarnych są w całości wymagalne. Od powyższego zobowiązania w kwocie 352.186,61 zł bankowi przysługują dalsze odsetki ustawowe, w wysokości 8.00% w stosunku rocznym, naliczane od następnego dnia po dniu wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego do dnia całkowitej spłaty zadłużenia.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny, k. 4 akt o sygn. II Co 2166/15).

Postanowieniem z dnia 08 października 2015 r. sygn. akt II Co 2166/15 Referendarz Sądu w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie nadał klauzulę wykonalności wyżej wymienionemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

(dowód: postanowienie, k. 41-42 akt o sygn. II Co 2166/15).

W dniu 21 grudnia 2015 r. – na wniosek wierzyciela (pозwanego banku) - Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie A. L. wszczął egzekucję z majątku powódki i jej męża (dłużników solidarnych) na podstawie tytułu wykonawczego, tj. bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 08 września 2015 r. zaopatrzonego w dniu 08 października 2015 r. w klauzulę wykonalności (dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji - k. 26-27; wezwanie do zapłaty należności – k. 30; zawiadomienie o zajęciu nieruchomości – k. 37 i 52; zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości – k. 43-44; zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat – k. 92-96; zajęcie wynagrodzenia za pracę – k. 160, akta o sygn. (...)).

Dokonując ustaleń faktycznych w sprawie, Sąd oparł się na zebranych w sprawie materiale dowodowym, w szczególności wymienionych w treści uzasadnienia dowodach z dokumentów i kopiach dokumentów złożonych do akt niniejszej sprawy, jak również dokumentów z akt o sygn. II Co 2166/15 i sygn. Km 3933/15 – wskazane wyżej dokumenty nie pozostawiały wątpliwości, co do ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu rachunkowości na okoliczność wysokości zobowiązania powódki na dzień wystawienia BTE, gdyż inicjatywa dowodowa w tym zakresie leżała po stronie powódki, która kwestionowała prawidłowość wystawionego BTE, a nie po stronie pozwanego, który od początku stał na stanowisku, że BTE wystawiony został prawidłowo w oparciu o

dane z ksiąg bankowych pozwanego – stąd też, Sąd uznał, że uwzględnienie powyższego wniosku strony pozwanej zmierzałoby tylko do niepotrzebnego przedłużenia postępowania i z tym względów wniosek musiał być oddalony. Sąd pominął również wnioskowany przez pozwanego dowód z przesłuchania powódki w charakterze strony postępowania, a to z uwagi na jej nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie w dniu 27 marca 2017 r. Nadto Sąd uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do merytorycznego rozpoznania sprawy.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo okazało się niezasadne i jako takie podlegało oddaleniu w całości.

Dłużnik M. S. wytoczyła przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. opozycyjne powództwo przeciwegzekucyjne, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

W pierwszej kolejności należy rozważyć, jaki jest zakres okoliczności, które mogą być badane w niniejszym postępowaniu. Jak wskazuje się w doktrynie i w judykaturze, ustawodawca wyodrębniając dla postępowania klauzulowego zarzuty formalne, wyłączył je z zakresu rozpoznania sądu w postępowaniu spowodowanym wytoczeniem powództwa z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. - i dlatego w tym postępowaniu podlegają badaniu jedynie zdarzenia wywołujące skutki materialnoprawne. Za taką ścisłą wykładnią przemawia wyjątkowy charakter przepisów art. 840 k.p.c. W przeciwnym razie dochodziłoby do rozstrzygania między stronami tej samej kwestii prawnej w kilku postępowaniach sądowych, a to byłoby trudne do pogodzenia zarówno z prawomocnością postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, jak i ze względu na sytuację wierzyciela, który pozostawałby zawsze w niepewności, czy wspomniane postanowienie uzyskało przymiot niewzruszalności, tudzież z zasadami ekonomii procesowej. Żadne względy nie wskazują na zamiar ustawodawcy uprzywilejowania tu dłużnika. Powinny go więc – jak w innych przypadkach postępowania egzekucyjnego – obciążać ujemne skutki zarówno niewykorzystania instytucji zaskarżenia, jak i oddalenia przez sąd odwoławczy wniesionego przezeń zażalenia. W konsekwencji nie można podzielić poglądu, że na uzasadnienie pierwszego powództwa przeciwegzekucyjnego dłużnik może powoływać formalne braki tytułu egzekucyjnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1985 r., sygn. akt III CZP 14/85). Ograniczenie to w pełni zachowuje swoją aktualność w przypadku, gdy tytułem wykonawczym jest bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności nadaną przez sąd (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2007 r., sygn. akt III CSK 416/06). W postępowaniu

o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sąd bada istnienie podstaw do nadania klauzuli, tj. istnienie dokumentów bankowych pozwalających na stwierdzenie, czy roszczenie jest czynnością bankową dokonaną bezpośrednio z bankiem czy też z zabezpieczenia wierzyciela banku wynikającej z tej czynności bankowej, a także badania treści oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji w zakresie w jakim pozwala na przyjęcie, że osoba wskazana jako dłużnik poddała się egzekucji co do wskazanej w nim kwoty i terminu, a także co do roszczenia, które wynika z czynności bankowej, nie bada natomiast tego czy dłużnik składając takie oświadczenie miał świadomość skutków czynności, której dokonuje, a także jaki był cel i zamiar stron zabezpieczających czynność bankową (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 lutego 2013 r., sygn. akt VI ACa 999/12).

Z powyższych względów, podnoszone obecnie przez powódkę zarzuty naruszenia art. 96 ust. 2 i 97 ust. 1 i 2 Prawa bankowego (Dz. U. z 2015 r., poz. 128), które stanowią, przede wszystkim, o wymogach formalnych bankowego tytułu egzekucyjnego, nie mogły być skuteczne, gdyż w ogóle nie mogą być przedmiotem rozpoznania w niniejszym postępowaniu. Zarzuty formalnoprawne mogły być zgłaszane w zażaleniu dłużnika na postanowienie o nadaniu tytułowi klauzuli wykonalności. To wówczas powódka mogła podnosić zarzuty braku wymagalności roszczenia objętego bankowym tytułem egzekucyjnym z uwagi na nieskuteczne wypowiedzenie umowy kredytu, formalnej wadliwości wzorca oświadczenia

o poddaniu się egzekucji, braku umocowania osoby podpisującej ostateczne wezwanie do zapłaty, czy braku wykazania przez wierzyciela, że osoby podpisujące umowę kredytu w imieniu banku były uprawnione do tego działania. Nadto odnosząc się do uwagi oświadczenia o poddaniu się egzekucji – w którego wadach powódka upatrywała podstaw swojego powództwa – należy tylko na marginesie zauważyć, że ma ono znaczenie przede wszystkim procesowe. Jego złożenie nie ma w zasadzie znaczenia dla istnienia wierzytelności z czynności bankowej, lecz jedynie umożliwia bankowi uruchomienie procedury zmierzającej do wyegzekwowania wierzytelności w sposób uproszczony, z pominięciem etapu postępowania rozpoznawczego.

Należy w tym miejscu podkreślić, że w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, sąd badał przesłanki z obowiązującego wówczas art. 786² k.p.c. (Dz. U. z 2014 r., poz. 101), ale także czy dokument przedłożony przez bank spełnia wynikające z przepisów prawa bankowego (art. 96 i 97 Prawa bankowego - Dz. U. z 2015 r., poz. 128) przesłanki ważności i skuteczności bankowego tytułu egzekucyjnego, a nadto inne wymogi, które dotyczą każdego tytułu egzekucyjnego. Powódka nie kwestionowała wówczas zasadności wydania tego tytułu, nie kwestionowała też faktu wypowiedzenia umowy oraz wysokości dochodzonej należności. Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu ma walor dokumentu urzędowego stwierdzającego, iż zostały spełnione przesłanki z art. 96 i 97 prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym w dacie ich wydania. Zgodnie z art. 252 k.p.c. strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić. Tymczasem powódka nie zaoferowała w tym zakresie żadnego materiału dowodowego, jak również nie skorzystała w stosownym czasie z możliwości zaskarżenia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności. Z uwagi na powyższe, wszelkie zarzuty formalnoprawne dotyczące tytułu egzekucyjnego, nie mogą być obecnie skuteczne.

W niniejszym postępowaniu, przedmiotem rozpoznania mogą być jedynie zarzuty merytoryczne, odnoszące się do materialnoprawnej treści roszczenia, które zostało ujęte w kwestionowanym tytule wykonawczym. W tym zakresie mieszczą się zarzuty dotyczące istnienia, wysokości, czy wymagalności kwot przedstawionych w bankowym tytule egzekucyjnym. Należy jednak zauważyć, że strona, która żąda pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, ponosi ciężar udowodnienia, że zobowiązanie z tytułu kredytu objęte bankowym tytułem egzekucyjnym nie istnieje lub istnieje w mniejszej wysokości, niż wskazane w tytule egzekucyjnym. Co więcej, ciężar dowodu po stronie powoda (dłużnika) obejmuje także „udowodnienie odpowiedniej struktury zadłużenia (tj. wysokości głównej sumy kredytu, odsetek i ich postaci, opłat oraz prowizji)” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 roku, sygn. akt I CZ 68/13). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach postępowania, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Z przepisu art. 6 k.c. wynika jedna z naczelnych zasad procesu sądowego polegająca na tym, że dowód wykazania prawdziwości określonego faktu obciąża tego, kto się na dany fakt powołuje dla uzasadnienia dochodzonego przed sądem prawa. Potwierdzeniem powyższej zasady jest przepis art. 232 k.p.c., zgodnie z którym strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Tym samym – wbrew logice powódki – to nie na pozwanym, a na stronie powodowej spoczywał w niniejszej sprawie ciężar wykazania, że roszczenie objęte BTE nie istnieje, bądź istnieje w innej wysokości niż wynika to z treści tytułu egzekucyjnego. Powódka powyższemu obowiązkowi ewidentnie nie sprostała, gdyż poza głośnymi twierdzeniami, nie zaoferowała żadnego dowodu na ich poparcie. Tym samym musi ponieść negatywne konsekwencje przewidziane przepisami art. 6 k.c. i 232 k.p.c.

Idąc dalej należy zauważyć, że powódka co do zasady nie kwestionowała faktu zawarcia z pozwanym umowy kredytu z dnia 19 września 2006 r. Materiał dowodowy zebrany w sprawie nie pozwala także na stwierdzenie, aby przy zawarciu umowy kredytu zastosowane były jakiegokolwiek niezgodne z prawem działania. Powódka chciała zawrzeć umowę kredytu waloryzowanego kursem CHF – sama o to wnioskuje wspólnie z mężem. Złożyła również oświadczenie oświadczającym wyborze oferty kredytu waloryzowanego kursem CHF i świadomości ryzyka związanego z kredytem waloryzowanym kursem waluty obcej. Sama treść wniosku kredytowego, jak i umowy kredytowej (wraz ze złożonymi

w niej oświadczeniami) nie pozostawiają przy tym wątpliwości, co do faktycznych intencji stron umowy. Kredyt został udzielony na sfinansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia od dewelopera lokalu mieszkalnego wraz z miejscem garażowym. Także intencje stron umowy kredytowej w przedmiocie zabezpieczenia spłaty długu nie budzą wątpliwości, wobec treści złożonych w umowie jednoznacznych oświadczeń woli. Z ustalonego stanu faktycznego wynika przy tym (vide: rozliczenie umowy kredytu, k. 62-65), że powódka przez kilka lat wywiązywała się z umowy kredytu, tym samym w praktyce potwierdzając fakt jej zawarcia

i godząc się z postanowieniami umowy. Dopiero od 2012 r. miała problemy ze spłatą wymagalnych rat, a ostatecznie zaprzestała ich spłaty. W tych okolicznościach nie może dziwić fakt, że pozwany upomniał się o spłatę wymagalnych zobowiązań. Na uwagę zasługuje fakt, że bank co najmniej dwukrotnie wzywał powódkę do zapłaty – wystosowując ostateczne wezwania do zapłaty z dnia 18 kwietnia 2014 r. oraz przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 06 lipca 2015 r., które pozostały bez odpowiedzi. Powódka miała zatem możliwość dobrowolnej spłaty zadłużenia, jednak z niej nie skorzystała. Podnoszony zarzut wadliwości wypowiedzenia umowy kredytu – jak wskazano wyżej – powinien być zgłoszony

w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności BTE, zatem nie mógł być rozpatrywany w niniejszym postępowaniu. Tylko na marginesie należy odnotować w kontekście podniesionego zarzutu, że żaden przepis prawa nie zabrania, aby w jednym piśmie zawrzeć wezwania do zapłaty i oświadczenia o wypowiedzeniu umowy w formie warunkowej. Powódka miała świadomość skutków braku niewywiązania się z ostatecznego wezwania do zapłaty i musiała liczyć się z tym, że brak zapłaty w wyznaczonym terminie będzie skutkowało wypowiedzeniem umowy. Należy zatem przyjąć, że oświadczenie woli w przedmiocie wypowiedzenia złożone zostało powódce prawidłowo i brak było podstaw do przyjęcia, aby nastąpiła w tym zakresie jakakolwiek wada. Także zarzut nieprawidłowego podania kwoty należności głównej i odsetek w bankowym tytule egzekucyjnym nie zasługiwał na uwzględnienie, skoro powódka nie przedstawiła w tym zakresie żadnego dowodu – same zaś twierdzenia strony są niewystarczające do podważenia treści BTE, który pod względem formalnym był już badany przez Sąd zaopatrujący tytuł egzekucyjny w klauzulę wykonalności. Podobnie nie budzi wątpliwości kwestia przewalutowania kredytu, albowiem znajduje ona oparcie w postanowieniach samej umowy kredytu (§ 15 pkt 4 umowy), a pozwany dołączył do akt sprawy „Tabele kursów wymiany walut” (k. 66), która potwierdza prawidłowość przeliczonej na złotówki wierzytelności. Nadto należy zauważyć, że bank udzielił powódce kredytu złotowego denominowanego do waluty obcej. Zatem bank udzielił kredytu w złotówkach (o taki też kredyt wystąpiła powódka wspólnie z mężem, składając stosowny wniosek), a nie we frankach szwajcarskich. Mechanizm indeksacji (waloryzacji) świadczenia do waluty obcej (w tym przypadku franka szwajcarskiego) jest przy tym standardową konstrukcją prawną uregulowaną w 358⁽¹⁾ § 2 k.c., której stosowanie w umowach kredytowych zostało zaaprobowane w zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie. Dla przykładu należy wskazać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r. sygn. II CSK 429/11, w którym Sąd Najwyższy w kontekście kredytu indeksowanego wprost dopuścił zawieranie tego typu umów, tj. „umowy kredytu opiewającego na określoną kwotę wyrażoną w złotych, ale spłacaną w złotych po obliczeniu kwoty miesięcznej raty według kursu złotego do franka szwajcarskiego”, ale także zdefiniował ryzyko kursowe występujące tak po stronie kredytobiorcy, jak i po stronie kredytodawcy, tj. wyjaśnił, iż: „biorący kredyt, zwłaszcza długoterminowy z przeliczeniem zobowiązań okresowych (rat spłacanego kredytu) według umówionej waluty (klauzula walutowa) [kredytobiorca] ponosi ryzyko polegające albo na płaceniu mniejszych rat w walucie kredytu, albo większych, niż to wynika z obliczenia w tej walucie, gdyż na wysokość każdej raty miesięcznej wpływa wartość kursowa waluty kredytu w stosunku do waluty waloryzacji tego kredytu. Podobne ryzyko ponosi kredytodawca, który wprawdzie ma osiągnąć tylko zwrot kwoty udzielonego kredytu z odsetkami, ale w razie zawarcia klauzuli walutowej może poszczególne raty mieć większe po przeliczeniu, albo mniejsze, zależne od różnic kursowych. (...)”.

Nie znalazł potwierdzenia także zarzut powódki, iż pozwany bank w zakresie przeliczenia kursu walut, stosował kurs dowolny. Zgodnie z § 30 umowy kredytu, powódka złożyła oświadczenie o ryzyku walutowym i ryzyku stopy procentowej, (dalej: „Oświadczenie”). Oświadczenie to zostało podpisane przez powódkę, a zgodnie z jego treścią wyraziła on zgodę na zasady oprocentowania kredytu i jego waloryzacji (§ 10 umowy kredytu). Umowa kredytu wraz z załącznikami (w postaci „Regulaminu”) zawierała zatem jednoznaczne sposoby ustalania kursów kupna i sprzedaży walut obcych, które m.in. składały się na zawartą w niej klauzulę waloryzacyjną (indeksacyjną). Zapisy umowy są jednoznaczne, nie dopuszczają żadnej dowolności pozwanego w zakresie ustalenia ww. kursów walut. Nie ma tutaj

zatem miejsca na naruszenie interesów powódki, ani dobrych obyczajów. Z uwagi na podpisane oświadczenie nie sposób przyjąć, aby powódka nie wiedziała o ryzyku związanym z zawieraniem umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej czy też sposobem ustalania kursu w banku. Tym samym brak jest podstaw do przyjęcia, iż w umowie kredytu występuje niedozwolony zapis, a cały wywód powódki w zakresie abuzywności w tym zakresie pozbawiony jest potwierdzenia w materiale dowodowym.

Należy także zwrócić uwagę – w kontekście argumentacji powódki, która wskazywała że wyciągi z ksiąg bankowych stanowią dokument prywatny, a wobec tego bank winien obecnie wykazać prawidłowość kwot ujętych w BTE - że stosownie do regulacji prawnej art. 96 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe, bankowe tytuły egzekucyjne wystawiane były na podstawie ksiąg bankowych oraz innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych, stąd też z mocy art. 95 tej ustawy miały moc dokumentów urzędowych. Posiadając moc urzędową korzystały one zatem w części zaświadczającej z domniemania zgodności z prawdą, tego co zostało w nim urzędowo poświadczane. Dopiero Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2015 r. sygn. akt P 45/12 stwierdził niekonstytucyjność przepisów art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1, umożliwiających wystawianie bankowego tytułu egzekucyjnego. Należy przy tym zauważyć, że Trybunał Konstytucyjny we wskazanym wyroku orzekł, iż przepisy te tracą moc w dniu

1 sierpnia 2016 r., a tym samym nie dotyczą bankowych tytułów egzekucyjnych wydanych wcześniej. Wystawiony przeciwko powódce bankowy tytuł egzekucyjny zachowuje więc moc, albowiem przepis na mocy którego został wystawiony i zaopatrzony w klauzulę wykonalności utracił moc dopiero ze skutkiem na dzień 1 sierpnia 2016.

Podsumowując, bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, którego pozbawienia wykonalności domagała się w niniejszym postępowaniu powódka, został oparty o istniejące roszczenie banku wobec powódki, wynikające z umowy kredytu. Z tych względów żądanie powódki pozbawienia wykonalności tego tytułu było bezzasadne, o czym orzeczono, jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o zasadę wyrażoną w przepisie art. 102 k.p.c. uznając, że zachodzi szczególnie uzasadniona podstawa do nie obciążania powódki kosztami procesu. Sąd wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy i stwierdził, że powódka znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, a obecnie prowadzona jest egzekucja zarówno z jej wynagrodzenia za pracę, jak i z nieruchomości lokalowej, stąd nie będzie w stanie uiścić kosztów procesu.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.